

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Markovej a členiek senátu JUDr. Dariny Ličkovej a JUDr. Kataríny Pramukovej, v právnej veci žalobcov: 1/ **JUDr. J., R., správca konkurznej podstaty úpadcu C., a. s., nám. D., S., IČO: X.**, zastúpeného advokátom Mgr. M., R., a 2/ **S., a. s., B., IČO: X.**, proti žalovanému: **JUDr. I., B., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu S., a. s., N., IČO: X.**, zastúpeného P., s. r. o., D., IČO: X., **o neúčinnosť právneho úkonu**, na odvolania žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. apríla 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-629 v znení opravného uznesenia z 28. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-650, a proti uzneseniu zo 14. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-643, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 25. apríla 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-629 v znení opravného uznesenia z 28. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-650, v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-643 sa **z r u š u j e** a vec sa mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom v znení opravného uznesenia určil, že zmluva o sprostredkovaní č. 1/D/98, uzavretá 08. januára 1998 medzi S., a. s., B., zast. Ing. N. a Ing. R. a C., a. s., S., D., IČO: X., zast. Doc. Ing. J. a Ing. M., je voči konkurzným veriteľom úpadcu žalobcu 1/ právne neúčinná. Žalovanému uložil povinnosť vrátiť do konkurznej podstaty úpadcu žalobcu 1/ peňažnú náhradu 1 643 318,06 eur. Vo zvyšnej časti žalobu žalobcu 1/ zamietol. O náhrade trov konania si vyhradil rozhodnúť osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Rozhodol tak s odôvodnením, že 08. januára 1998 uzavrel úpadca žalobcu ako sprostredkovateľ s úpadcom žalovaného ako záujemcom zmluvu o sprostredkovaní č. 1/D/98 v ktorej sa zaviazal v prípade nesplnenia svojho záväzku v termíne stanovenom v čl. 1 bod 1 tejto zmluvy zaplatiť záujemcovi zmluvnú pokutu vo výške 13 % (5 rokov x 2,8 % p. a.) z celkového objemu požadovaných finančných prostriedkov prepočítaných kurzom devíza – nákup platných v S., a. s. v deň vystavenia faktúry. Úpadca žalovaného 08. apríla 1998 vystavil faktúru č. 102/1998 na zmluvnú pokutu v sume 49 506 600,- Sk a úpadca žalobcu ju uhradil 30. apríla 1998 na účet žalovaného formou inkasa. Podľa čl. I zmluvy predmetom činnosti sprostredkovateľa bolo vyvíjať pre záujemcu činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca mal možnosť uzavrieť zmluvu s treťou osobou, predmetom ktorej malo byť získanie devízových zdrojov v objeme 20 000 000,- DEM s lehotou splatnosti dlhšou ako 5 rokov pri maximálnej úrokovej sadzbe LIBOR + 5,5 % p. a. s tým, že uvedená zmluva bude uzavretá do 31. marca 1995.

Podľa čl. II zmluvy sprostredkovateľ mal nárok na províziu až splnením záväzku tretej osoby zo sprostredkovanej zmluvy a to vo výške 4 % z celkového objemu získaných zdrojov špecifikovaných v čl. I tejto zmluvy.

Z uvedených ustanovení zmluvy vyplýva, že predmetom zmluvy bola činnosť úpadcu žalobcu od 08. januára 1998 do 31. marca 1998 smerujúca k tomu, aby záujemca /úpadca žalovaného/ mal možnosť uzavrieť zmluvu s treťou osobou a táto činnosť mala byť odmeňovaná zmluvne dohodnutou odmenou iba za splnenia určitého predpokladu - vytvorenia možnosti uzavrieť zmluvu s treťou osobou a úpadcom žalovaného, ktorou mal úpadca žalovaného získať devízové prostriedky 20 000 000,- DEM, čo predstavovalo maximálne 2 600 000,- DEM a pri kurze platnom k 08. aprílu 1998 zmluvná pokuta

predstavovala 49 506 600,- Sk, ktorá čiastka bola úpadcovi žalobcu ako zmluvná pokuta vyfakturovaná a aj zaplatená 30. apríla 1998.

Súd poukázal na ustanovenia § 15 a § 16 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. /ďalej len ZKV/. Dospel k záveru, že žalobca 1/ ako správca konkurznej podstaty a žalobca 2/ ako konkurzný veriteľ so zistenou pohľadávkou sú aktívne legitimovaní na podanie odporovacej žaloby a žaloba bola podaná na súd včas, t. j. v lehote 3 rokov odo dňa vykonania odporovaného právneho úkonu. Ustanovenia § 15 ods. 4 a ods. 6 ZKV boli do zákona začlenené zákonom č. 112/1998 Z. z. účinným 01. februára 1998. Prechodné ustanovenie § 70a ods. 3 ZKV, veta za bodkočiarkou, podľa ktorého ustanovenia § 4a, § 4b ods.1, § 15, § 16, § 28 ods. 2, § 66a, § 66b, § 66c, § 66d, § 66e a § 66f sa vzťahujú aj na konania uvedené v odseku 1; právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, zostávajú zachované. Podľa názoru súdu sa však veta za bodkočiarkou týka právnych účinkov úkonov vykonaných v konkurze a nie účinkov odporovateľných právnych úkonov, preto nie je možné vylúčiť spod ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní novelizovaného zákonom č. 112/1998 Z. z. predmetný odporovateľný právny úkon uzavretý 08. januára 1998.

Existencia vymáhateľných pohľadávok veriteľov dlžníka už v čase vykonania odporovateľného právneho úkonu, bola preukázaná samotným návrhom na vyhlásenie konkurzu podaného veriteľom Č., a. s., podľa ktorého uvedený veriteľ už k 31. decembru 1997 evidoval neuhradenú splatnú pohľadávku z titulu poistného za prepravu vo výške 55 088,- Sk, podľa prihlášky poistného z 13. novembra 1997 a vo výške 260 000,- Sk podľa prihlášky poistného z 09. decembra 1997, ďalej zoznamom splatných záväzkov úpadcu žalobcu k 31. decembru 1997. Existencia vymáhateľných pohľadávok veriteľov dlžníka v čase vyhlásenia konkurzu na majetok úpadcu žalobcu 1/ bola preukázaná zoznamom prihlásených veriteľov v konkurze v počte 1.177 veriteľov s celkovou výškou pohľadávok prihlásených do konkurzu vo výške 2 909 362 526,- Sk.

Dokazovaním bolo preukázané, že dlžník už v roku 1997 bol v strate, ktorú kryl z nerozdelených ziskov minulých rokov, na čo bola použitá celá akumulovaná suma. Dlžník aj v roku 1998 vytváral stratu, a preto nebol schopný splácať svoje splatné krátkodobé záväzky. Preukázané to bolo výsluchom štatutárnych zástupcov v konkurze, svedka Mgr. J. - bývalého predsedu predstavenstva úpadcu žalobcu. Jedným z úkonov, ktorým dlžník zhoršil

vyhladku konkurzných veriteľov na uspokojení ich pohľadávok bolo aj uzavretie odporovaného právneho úkonu- zmluvy o sprostredkovaní, ktorú dlžník neplnil a nevyvíjal na jeho splnenie žiadnu činnosť, čo bolo dôvodom prevzatia zmluvnej pokuty v sume 49 506 600,- Sk. Úhrada bola realizovaná formou jednostranného inkasa druhou zmluvnou stranou. V tom čase však súbor aktív úpadcu nebol taký likvidný, aby dokázal úpadca splácať svoje záväzky. Úpadca zmluvnú pokutu v sume 49 506 600,- Sk uhradil 30. apríla 1998, ešte pred lehotou splatnosti faktúry č. 102/1998, t. j. prednostne pred ostatnými veriteľmi úpadcu žalobcu 1/. Stav jeho majetku mu nedovoľoval uhrádzať jeho splatné záväzky riadne a včas. Aj podľa vyjadrenia bývalého predsedu predstavenstva úpadcu niektoré záväzky uhrádzal a niektoré nie.

Žalovaný na svoju obranu uviedol, že výška zmluvnej sankcie je primeraná strate, ktorá nesplnením záväzku mu vznikla a súčasne nebola neprimeraná k výške obchodného imania C., a. s. a nepreukazuje primeranosť zmluvnej pokuty, ktorú na seba prevzal dlžník v čase uzavretia odporovateľného právneho úkonu. K 31. decembru 1997 predstavovali záväzky úpadcu - žalobcu 1/ sumu 198 205 009,65 Sk z čoho záväzky po lehote splatnosti boli 160 513 337,42 Sk. Samotná existencia aktív úpadcu v čase vykonania odporovateľného právneho úkonu bola síce viac ako 2 miliardy Sk, ako vyplýva z majetkového priznania úpadcu - žalobcu za rok 1997. Stav majetku však bol taký, že odporovateľným úkonom úpadca účelovo prehľbil stav, ktorý ukracuje uspokojenie splatných pohľadávok veriteľov, čo bolo preukázané nárastom dlhu voči žalobcovi 2/ v roku 1998. Súd dospel k záveru, že odporovateľný právny úkon za tejto situácie bol vykonaný v úmysle ukrátiť veriteľov úpadcu žalobcu 1/ odčerpaním čiastky 49 506 600,- Sk formou inkasa zmluvnej pokuty bez jedinej zmienky a nutnosti preukazovania porušenia zmluvy sprostredkovateľom, t. j. úpadcom žalobcom 1/. Toto malo podľa názoru súdu jediný cieľ a to znížiť disponibilné finančné prostriedky dlžníka, použiteľné významnou mierou na splácanie jeho splatných záväzkov a aj majetok dlžníka, v tom čase už nespôsobilého splácať svoje splatné záväzky. Zmluvná pokuta, ktorú na seba prevzal úpadca žalobca 1/ bola teda neprimeraná stavu jeho majetku.

Ďalej súd konštatoval, že vedomosť S., a. s., o úmysle dlžníka ukrátiť svojich veriteľov bola preukázaná. Tento úmysel bol známy druhej zmluvnej strane, strane ktorá mala z odporovaného úkonu prospech. Za S., a. s. odporovanú zmluvu podpísal Ing. N. – predseda

predstavenstva spoločnosti S., a. s., ktorý sa 10. novembra 1997 zúčastnil riadneho zasadnutia dozornej rady spoločnosti C., a. s., na ktorom boli vyhodnotené nedostatočné výsledky hospodárenia spoločnosti C., a. s. a bol schválený rad opatrení ako: prevody obchodných podielov v spoločnostiach P., s. r. o., J., spol. s r. o., akcií S., a. s., predaj nehnuteľností ako aj vznik 6 dcérskych spoločností, o. i. aj spoločnosť C., a. s., ktorý vklad majetku do tejto spoločnosti bol úspešne odporovaný v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 76 Cbi 268/99 (rozsudok z 19. 07. 2007).

Z uvedených skutočností súd dospel k záveru, že odporovanou zmluvou o sprostredkovaní z 08. januára 1998 č. 1/D/98 došlo k naplneniu znakov ukračovania veriteľov úpadcu žalobcu 1/ v úmysle ukrátiť veriteľov a tento úmysel bol osobe, v prospech ktorej bol právny úkon urobený, známy. Odporovaný úkon bol vykonaný v poslednom roku pred začatím konkurzu a dlžník - úpadca žalobcu 1/ na seba prevzal zmluvnú sankciu neprimeranú svojmu majetku.

Žalovaný ďalej namietal, že nárok na finančné plnenie do konkurznej podstaty úpadcu žalobcu 1/ je uplatnený voči subjektu, na ktorého majetok bol vyhlásený konkurz a žalobca 1/ si túto pohľadávku neprihlásil podľa § 20 ods. 1 ZKV v termíne do skončenia prieskumného pojednávania. Pritom nejde ani o pohľadávku proti podstate. Súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12. mája 2010, č. k. 5 Obo 114/2008-138, podľa ktorého skutočnosť, že v priebehu konania bol vyhlásený konkurz aj na druhú zmluvnú stranu zmluvy o sprostredkovaní č. 1/D/98, z 08. januára 1998, teda na S., a. s., nemá na postavenie účastníkov konania na strane žalobcu a žalovaného žiadnu súvislosť.

K námietke premlčania nároku žalobcu 2/ na vrátenie peňažnej náhrady do konkurznej podstaty citoval stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyslovené v uznesení sp. zn. 2 Obo 114/2008, z 12. mája 2010, v konaní o žalobe žalobcu 2/: „Ak žalobca by bol úspešný, napriek úspechu v konaní, nestane sa veriteľom tejto pohľadávky, nemá do konkurzu vedeného na majetok dlžníka, ktorým je S., a. s., čo prihlasovať.“

Nejde o pohľadávku žalobcu 2/, ale o pohľadávku úpadcu žalobcu 1/, ktorá bola uplatnená na súde v premlčacej dobe. Navyše súd je toho názoru, že k rozšíreniu žaloby žalobcu 2/ o nárok na vydanie sumy 49 506 600,- Sk ani nedošlo. Preto súd rozhodol tak, ako bolo uvedené vyššie.

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 14. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-643 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť na účet súdu, v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia, súdny poplatok za podané odvolanie v sume 16 696,- eur (99,50 eur + 16 596,50 eur). V rozhodnutí poukázal na pol. č. 1 písm. a/, písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov.

Žalovaný podal odvolania proti rozsudku a aj proti uzneseniu.

V odvolaní proti rozsudku žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a žalobu zamietnuť. Súčasne žiadal priznať náhradu trov konania.

Odvolanie odôvodnil tým, že konanie malo inú vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa odvolateľa napadnutý rozsudok je popretím základných princípov a zmyslu ZKV. Výsledok speňažovania majetku úpadcu by mal dostať subjekt, ktorý si svoju pohľadávku ani neprihlásil a ani nemá status veriteľa podľa § 20 ZKV. Rozhodnutím súdu vznikla nová skupina, ktorej procesné postavenie nie je v ZKV žiadnym spôsobom upravené a v rámci rozvrhového uznesenia zákon neuvádza osobitný druh uspokojenia nároku z neúčinného právneho úkonu. S výnimkou ustanovenia § 15 v ZKV nie je táto osobitná skupina riešená. Podľa názoru žalovaného, pokiaľ je odporovací nárok uplatňovaný voči subjektu v konkurze, je nutné dodržať zákonnú podmienku a to prihlásiť si pohľadávku najneskôr do prieskumného pojednávania postupom podľa § 20 ZKV a to aj vtedy, keď sa o nich vedie súdne konanie. Žalovaný tvrdí, že žalobca mal od podania žaloby do 10. júna 2004 viac ako 3 roky, počas ktorých mohol svoju pohľadávku prihlásiť. Súd prvého stupňa neobjasnil, prečo na subjekty, ktoré podajú odporovaciú žalobu podľa § 15 ZKV sa nevzťahuje ustanovenie § 20 ZKV. Nie je mu zrejmé, prečo by ustanovenia § 15 a § 16 ZKV mali vyššiu právnu silu a prednosť pri aplikácii pred ustanovením § 20 ZKV. Podľa žalovaného uvedeným postupom súdu došlo k naplneniu ustanovenia § 205 ods. 2 písm. b/ - konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a mala za následok aj to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

Žalovaný opätovne namieta, že žalobca 1/ nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný požadovať nárok na finančné plnenie, lebo na žalovaného S., a. s. bol 04. júla 2000 vyhlásený konkurz a žalobca si svoju domnelú pohľadávku uplatnenú v tomto konaní neprihlásil najneskôr do prieskumného pojednávania. Domnelá pohľadávka žalobcu 1/ v konkurznom konaní vedenom na S., a. s. nemôže byť uspokojená z dôvodu jej neprihlásenia. Na základe uvedených skutočností sa žalovaný domnieva, že konanie malo byť v časti o zaplatenie 1 643 318,06 eur zastavené, resp. žaloba zamietnutá ako nedôvodná vzhľadom na ustanovenie § 31 ZKV. Existujú aj pohľadávky, ktoré si možno uplatniť po prieskumnom pojednávaní, tzv. pohľadávky proti podstate. ZKV však v § 31 ods. 2 jednoznačne stanovuje, ktoré sú pohľadávky proti podstate, evidentne to nie sú nároky podľa § 15 ZKV. Podľa názoru žalovaného dňom 10. júna 2004, kedy sa konalo prieskumné pojednávanie zanikla aktívna legitimácia žalobcu 1/ v tomto konaní. Namietať aj voči záveru súdu prvého stupňa, že zmluvná pokuta bola neprimeraná, lebo k 23. novembru 2008 bola suma aktív 2 038 145 106,44 Sk a pomer sankcie 49 506 600,- Sk k celkovej sume aktív 2 038 145 106,44 Sk bol 0,0242 %. Preto uvedený záver súdu považuje za nedôvodný.

Poukázal na skutočnosť, že svoj nárok z odporovateľného úkonu si uplatnil aj žalobca 2/, o ktorom nároku súd vôbec nerozhodol. Súd v odôvodnení nevyhovrel námietke žalovaného, že zmena petitu zo strany žalobcu 2/ bola vykonaná po uplynutí premlčacej lehoty.

Na záver upozornil na ustanovenie § 70a, ktoré nadobudlo účinnosť 01. februára 1998, s tým, že sprostredkovateľská zmluva bola uzavretá 08. januára 1998, t. j. pred dátumom účinnosti uvedeného ustanovenia, preto právne účinky úkonu ostávajú zachované. A ustanovenie § 15 sa na odporovaný úkon nevzťahuje.

Druhé odvolanie podal proti uzneseniu zo 14. júna 2012, č. k. 66 Cbi 148/2000-643, ktorým žiadal napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa odvolateľa napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Zákom č. 621/2005 Z. z. s účinnosťou od 01. januára 2006 došlo k zmene zákona č. 71/1992 Zb. okrem iného v tom, že vniesol zákonné oslobodenie od poplatkov zakotvené v § 4 ods. 2 písm. m/ vzťahujúce sa na správcov podľa osobitného predpisu, pričom

v poznámke pod čiarou odkázal na zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V danom prípade ide o oslobodenie osobné, bez ohľadu na charakter konania. Oslobodenie od súdneho poplatku podľa odsekov 1 a 2 sa vzťahuje aj na konanie o odvolaní, dovolaní, obnove konania a výkone rozhodnutia alebo exekúcii. Pokiaľ v poznámke pod čiarou zákonodarca uviedol ako odkazný právny predpis zákon č. 7/2005 Z. z. a nie zákon č. 328/1991 Zb., je to zrejme spôsobené tým, že v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 621/2005 Z. z., ktorým bolo predmetné ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch zmenené, bol v tom čase už účinný zákon č. 7/2005 Z. z., ktorým bol zrušený zákon č. 328/1991 Zb.

Na záver poukázal na rozhodnutia súdov, ktorými bolo rozhodnuté tak, že nie je dôvod z poplatkového hľadiska rozlišovať správcov v konkurzoch vyhlásených podľa zákona č. 7/2005 Z. z. a správcov v konkurzoch vyhlásených podľa zákona č. 328/1991 Zb. a oslobodenie od poplatkovej povinnosti je potrebné vzťahovať aj na správcov konkurznej podstaty ustanovených v konkurzoch vyhlásených podľa zákona č. 328/1991 Zb.

K odvolaniu sa vyjadril žalobca 2/. Žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasí s námietkou žalovaného, že žalobcovi 1/ zanikla aktívna legitimácia na pokračovanie v tomto konaní z dôvodu neprihlásenia pohľadávky vyplývajúcej z odporovateľného právneho úkonu. Podľa jeho názoru pohľadávku vyplývajúcu z odporovaného právneho úkonu, resp. peňažnú náhradu, môže žalobca 1/ u žalovaného uplatniť až na základe právoplatného rozsudku, t. j. povinnosti plniť v prospech konkurznej podstaty úpadcu.

K neprimeranej zmluvnej sankcie uviedol, že z porovnania sumy výtazku získanej speňažením majetku v konkurze s výškou záväzkov C., a. s., v čase uskutočnenia odporovaného právneho úkonu, jednoznačne vyplýva zjavný nepomer, z čoho žalobca 1/ odvodzoval aj to, že zmluvná pokuta bola neprimeraná majetku úpadcu. C., a. s. bola už v roku 1997 v strate, ktorú kryla z nerozdelených ziskov minulých rokov, na čo bola použitá celá naakumulovaná suma. Aj v roku 1998 vytvárala stratu, a preto nebola schopná splácať svoje splatné krátkodobé záväzky, čo bolo potvrdené výsluchom štatutárneho zástupcu úpadcu žalobcu, výsluchom svedka Mgr. J., bývalého predsedu predstavenstva úpadcu žalobcu.

K žalovaným namietanej nepreskúmateľnosti rozsudku uviedol, že zo strany žalovaného ide len o účelové tvrdenie. V konkurznom konaní sa môže odporovateľnosti domáhať okrem správcu ktorýkoľvek veriteľ a právne účinky sa vzťahujú na všetkých konkurzných veriteľov, na rozdiel od odporovateľnosti podľa Občianskeho zákonníka. V zmysle § 16 ods. 4 ZKV je právny úkon, ktorému konkurzný veriteľ alebo správca s úspechom odporoval, voči konkurzným veriteľom právne neúčinný; a všetko, o čo sa odporovateľným právnym úkonom majetok dlžníka ukrátil, musí sa vrátiť do podstaty, a ak to nie je možné, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

Nesúhlasí ani s tvrdením, že právo na vydanie peňažnej náhrady žalobca 2/ uplatnil po uplynutí premlčacej doby. Žalobu podal jeho predchodca včas a podaním doručeným súdu 26. októbra 2007 len upresnil petit. Za nedôvodnú považuje aj námietku, že podľa prechodných ustanovení § 70a ods. 3 ZKV sa § 15 na predmetnú zmluvu nevzťahuje. Žalobca je opačného názoru.

Žalobca 1/ sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolania žalovaného podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní napadnutých rozhodnutí dospel k záveru, že odvolanie voči rozsudku nie je opodstatnené a odvolanie voči uzneseniu o poplatkovej povinnosti je opodstatnené, ale z iného dôvodu, ako uviedol žalovaný.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca 1/, ako správca konkurznej podstaty úpadcu C., a. s., sa žalobou podanou na súd 20. marca 2000 podľa ustanovenia § 15 ods. 6 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení platnom od 01. 02. 1998 (ďalej len ZKV) domáhal voči žalovanému S., a. s., B., určenia, že zmluva o sprostredkovaní č. 1/D/98 z 08. januára 1998, je voči konkurzným veriteľom neúčinná, a súčasne sa domáhal vydania peňažnej sumy plnenej na základe tohto právneho úkonu. Následne uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 K 118/2000, zo 04. júla 2000 /teda viac ako tri mesiace od začiatku konania/ bol na majetok žalovanej spoločnosti vyhlásený konkurz. Žalobca sa neúčinnosti zmluvy domáhal z dôvodu, že C., a. s. týmto právnym úkonom, vykonaným v poslednom roku pred začatím konkurzu prevzala na seba zmluvnú

sankciu neprimeranú svojmu majetku. Neprimeranosť zmluvnej sankcie žalujúci správca videl v neprimeranosti vo vzťahu k majetkovým pomerom úpadcu, ako aj k predpokladanému vývoju týchto pomerov.

Podľa ust. § 70a ods. 3 ZKV ustanovenia § 4a, §4b ods. 1, § 15, § 16, § 28 ods. 2, § 66a, § 66b, § 66c, § 66d, § 66e a § 66f sa vzťahujú aj na konania uvedené v odseku 1, právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, zostávajú zachované.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 6 ZKV odporovať možno tiež právnomu úkonu dlžníka, ktorý bol vykonaný v poslednom roku pred začatím konkurzu, a ktorým dlžník na seba prevzal zmluvnú sankciu neprimeranú svojmu majetku.

Aj keď právny úkon bol vykonaný 08. januára 1998, na posúdenie podmienok odporovateľnosti je potrebné v zmysle prechodného ustanovenia § 70a ods. 3 ZKV aplikovať ustanovenie § 15 ZKV v znení platnom od 01. februára 1998, podľa ktorého aj súd prvého stupňa postupoval a vec prejednal a rozhodol. Ustanovenie § 70a ods. 3 za bodkočiarkou, na ktoré poukazuje odvolateľ a to, že právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, zostávajú zachované, sa vzťahuje na úkony, vykonané podľa zákona o konkurze a vyrovnaní a sporný úkon nie je vykonaný podľa tohto zákona. Preto súd prvého stupňa vec rozhodol podľa relevantnej právnej normy.

Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že v čl. II bode 3 zmluvy o sprostredkovaní z 08. januára 1998, č. 1/D/98 (ďalej len zmluva) sa C., a. s. zaviazala zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 13 % z celkového objemu požadovaných finančných prostriedkov, čo predstavovalo maximálne čiastku 2 600 000,- DEM. Pri kurze platnom k 08. aprílu 1998, ako je uvedené vo faktúre, ktorú vystavila S., a. s., 08. apríla 1998 pod č. 102/1998, zmluvná pokuta je 49 506 600,- Sk. Vyfakturovaná zmluvná pokuta bola už 30. apríla 1998 /čo je pred splatnosťou faktúry/ formou inkasa z účtu C., a. s. uhradená, je potrebné zdôrazniť, že prednostne pred ostatnými veriteľmi so splatnými pohľadávkami.

Súd prvého stupňa vykonal dostatočné dokazovanie na otázku neprimeranosti sankcie. Jeho skutkové závery sú jasné a presvedčivé. Zistil, že k 31. decembru 1997 záväzky C., a. s. boli v sume 198 205 009,65 Sk, z čoho záväzky po lehote splatnosti boli

v sume 160 513 337,42 Sk. Správca konkurznej podstaty úpadcu uviedol, že výška sumy, ktorú získal speňažením majetku je približne 12 000 000,- Sk a suma prihlásených pohľadávok do konkurzu je spolu 2 909 362 526,- Sk. Porovnaním uvedených súm odvolací súd tak, ako súd prvého stupňa jednoznačne dospel k záveru, že dohodnutá majetková sankcia bola neprimeraná hodnote jeho majetku a zaplatením zmluvnej pokuty sa výrazným spôsobom zmenšil majetok spoločnosti a tým aj možnosť uspokojenia konkurzných veriteľov.

Ďalej bolo preukázané, že uznesením Krajského súdu v Bratislave z 23. novembra 1998, sp. zn. 1 K 188/1998 bol vyhlásený konkurz na majetok úpadcu C., a. s., z čoho je zrejmé, že právny úkon bol vykonaný v jednoročnej lehote od vyhlásenia konkurzu, čím bol splnený posledný predpoklad úspešne odporovať právny úkon podľa ustanovenia § 15 ods. 6 ZKV.

Je potrebné podotknúť, že v prípade odporovateľnosti podľa § 15 ods. 6 ZKV sa nevyžaduje preukazovať úmysel ukrátiť veriteľa a ani to, či druhý účastník mohol alebo nemohol tento úmysel úpadcu poznať. Odvolací súd sa preto vyhodnotením dokazovania, vykonaného súdom prvého stupňa v tomto smere, nezaoberal.

Vzhľadom na uvedené boli preukázané všetky predpoklady úspešnej odporovateľnosti podľa ustanovenia § 15 ods. 6 ZKV, preto súd prvého rozhodol vecne správne, keď žalobe vyhovel.

Námietke odvolateľa, že pokiaľ žalobca potom, ako bol na majetok žalovanej spoločnosti vyhlásený konkurz, si podľa § 20 ZKV neprihlásil peňažnú pohľadávku 49 605 600,- Sk v konkurze vedenom na majetok S., a. s. a nestal sa konkurzným veriteľom, následkom čoho stratil aktívnu legitímáciu v tomto konaní, odvolací súd nevyhovel z nasledovných dôvodov. Predovšetkým je potrebné uviesť, že správne uvádza odvolateľ, že ustanovenie § 15 a § 16 nemá vyššiu právnu silu a prednosť pred ustanovením § 20 ZKV, pretože tieto ustanovenia sú rovnocenné a práva takto uplatnené taktiež. Ak by mal zákonodarca v úmysle, aby správca v prípade vyhlásenia konkurzu na žalovaného postupoval tak, ako uvádza žalovaný v odvolaní, bol by to upravil v ZKV. Keďže zákon o konkurze takého ustanovenie neobsahuje, súd nebude skúmať splnenie predpokladov podľa § 20 ZKV v konaní o odporovaní právnym úkonom podľa § 15 a 16 ZKV. Odvolací súd poznamenáva,

že samotné ustanovenie § 16 ods. 4 ZKV upravuje právny dôsledok úspešnej odporovateľnosti, ktorým je neúčinnosť právneho úkonu a vrátenie toho, čo sa získalo, ak to nie je možné, musí sa poskytnúť peňažná náhrada. Iný, resp. ďalší postup v prípade odporovateľnosti právneho úkonu zákon neupravuje.

V konkurznom konaní sa môže odporovateľnosti právneho úkonu domáhať správca konkurznej podstaty alebo konkurzný veriteľ, vyplýva to z ustanovenia § 15 ods. 1 ZKV. Žalobca 1/ je správca konkurznej podstaty úpadcu C., a. s. a žalobca 2/ je konkurzný veriteľ v tomto konkurze so zistenou pohľadávkou. Je teda nepochybné, že obaja žalobcovia v čase podania žaloby boli a aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu zostali aktívne legitimovaní na podanie odporovacej žaloby, pretože naďalej mali v konkurze na majetok úpadcu C., a. s. postavenie správcu konkurznej podstaty a postavenie konkurzného veriteľa. Ani vyhlásením konkurzu na majetok žalovanej spoločnosti sa ich postavenie v predmetnom konaní nezmenilo, zmena nastala len na žalovanej strane, kde namiesto spoločnosti sa stala účastníkom konania správkynia konkurznej podstaty. Je nepochybné, že žalobcovia mali v úmysle domáhať sa neúčinnosti predmetného právneho úkonu a to mali možnosť v konkurze dosiahnuť len postupom podľa § 15 a 16 ZKV, pretože odporovací úkon stratí svoje účinky voči všetkým konkurzným veriteľom, teda nielen voči žalobcovi 2/ až na základe právoplatného rozhodnutia súdu.

Odvolací súd sa nestotožnil ani s tvrdením žalovaného, že rozsudok je nepreskúmateľný vo vzťahu k žalobcovi 2/. Žalobca 2/ tak isto ako žalobca 1/ sa domáhal odporovateľnosti právneho úkonu rovnako ako žalobca 1/, pretože zákon o konkurze mu to umožňuje. Zo zákona sa účinky úspešnej žaloby vzťahujú na všetkých veriteľov, napokon vyplýva to aj z výroku napadnutého rozhodnutia.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku má náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O. s. p., súd sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup bol dostatočne vysvetlený pokiaľ ide o zistené skutkové zistenia a prijaté právne závery.

Odvolací súd sa nestotožnil s odvolateľom aj pokiaľ ide o premlčanie žalobcom 2/ uplatneného vydania peňažnej náhrady. Právny predchodca žalobca 2/ podal odporováciu

žalobu 08. marca 2000, teda v trojročnej premlčacej dobe. Podaním z 26. októbra 2007 žaloba 2/ len upresnil petit odporovacej žaloby v súlade s ustanovením § 16 ods. 4 ZKV.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania nerozhodol, lebo súd prvého stupňa si vyhradil právo podľa § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodnúť o trovách konania po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (§ 224 ods. 4 O. s. p.).

Žalovaný napadol odvolaním aj uznesenie, ktorým mu súd uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok za odvolanie v sume 16 696,- eur .

Podľa žalovaného je ako správca konkurznej podstaty podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov č. 71/1992 Zb. s účinnosťou od 01. januára 2006 oslobodený od poplatkovej povinnosti.

S uvedenou námietkou žalovaného sa odvolací súd nestotožňuje. Poukazuje pritom na stanovisko obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. Podľa uvedeného stanoviska správca konkurznej podstaty ustanovený do funkcie podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní, v znení neskorších predpisov, nie je oslobodený od poplatku v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Ďalej sa v ňom uvádza, že zákon č. 621/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon SNR č. 71/1991 Zb. v ust. § 4 ods. 2 písm. m/ priznal oslobodenie od súdneho poplatku správcovi podľa osobitného predpisu, teda nešpecifikoval, o ktorého konkrétneho správcu ide. Práve poznámka pod čiarou, ako nenormatívna proklamatívna časť, informuje pre potrebu aplikácie právneho predpisu v praxi, ktorý osobitný predpis mal zákonodarca na mysli. V danom prípade ide o poznámku 3f – zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Ak by znenie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. existovalo bez poznámky 3f, tak by oslobodenie od poplatku sa týkalo všetkých správcov podľa osobitného predpisu /napr. správcu banky vykonávajúci výkon nútej správy banky podľa zákona č. 546/2006 Z. z., hypotekárneho správcu podľa zákona č. 367/2004 Z. z./.

Žalovanému poplatková povinnosť vznikla podaním odvolania, kedy sa poplatok stáva splatným (§ 5 ods. 1 písm. a/ a § 8 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov) /ďalej len zákon/.

Podľa § 1 ods. 1 zákona sa súdne poplatky vyberajú za jednotlivé úkony alebo konania súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy, súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku z výpisu z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Pri odporovacej žalobe právnym dôsledkom odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu, ide preto o predmet konania, ktorý nemožno oceniť peniazmi. Súd prvého stupňa nerozhodol správne, keď k sadzbe za odporováciu žalobu pripočítal sadzbu za peňažnú náhradu. Podľa názoru odvolacieho súdu poplatková povinnosť vznikla len v sadzbe 99,50 eur.

Z uvedeného dôvodu odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie /§ 221 ods. 1 O. s. p./.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 19. septembra 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Mgr. Monika Poliačiková